بیوسي

د عبدالهادي ریشاء

داشعارو دوهمه

مجموعه

۱۳۷۴

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمجموعي نوم - بپوسي

شــاعــر- عبدالهادي ريشاْ

دليكلو کال - ۱۳۷٤ هـ.ش

دچاپ ځای- کراچي

دچاپ شمېر- پنځه سوه ټوک

خطــاط - عبدالناصر

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

اهداء

دا د بیوسی مجموعه د هغو کوږداګو، زوی مړو او مور مړو پاک نیت ته چې د نابښادو اولسو د ښاد یو صادقانه غوښتونکي وه او په دې ارمان د خپلو مغزنو ککریو سره ډک زړونه د مځکي په غېږ وروستل سوي دي اهداء کوم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سریزه

درنو لوستونکو!

ما د پښتو کړنو د لمړۍ شعري مجموعې په سرکي ژبه کړې وه چې که مې توان وموند دوهمه مجموعه به هم د خیره سره چاپ کم. دادئ اوس وتوانېدم چې د خپلو اشعارو د (بسوسي) مجموعه د چاپه راوباسم او ستاسي حضور ته يې وړاندې کړم. زه ډېر خپل بول و درېدم، خپله گايه مې داده ترسره کړه.

گرانو لوستونکو!

ترهغه گړیه پوري ترڅو چې د پښتو کړنو د مجموعې په باب ماته د محترمو استادانو، شعر پوهانو او عامه خلګو له خوا مکتوبي، غيابي، حضوري د تائيد او تنقيد حالونه راتلل

(c) ketabton.com: The Digital Library

چي ویونکي کوربنادي به څه پکښې ووایي. نو مي ولی په هوا
زړه مي کښانده وو. کله چي پوه سوم چي د پښتو کرزوو مجموعه
بېخي چاله نظره نده غوره څولي، نه یې یو مخیځه انو، پر
کش کړی دی، وروسته مي نو پرځان یک سنده کړه.
زړه مي پر پښتي سو. یو څه ناڅ مي پر کښېنوست.
چاچي زه د پښتو کرزو د مجموعې په تائید سره مکتوباً
، غیاباً او مخامخ غښتولی یم. دوی دي د سیالانو سرسي.
زه یې ممنون کړم.
او هغه کوربنادو چي د مجموعې پر بعضي ځایو
تنقید نیولی دی. د هغو تر دا پاک دین وګرزم چي پر یوه
مخ یې نده کښلې. او هغه بنادمنو او صاحب نظرانو چي بنه
نظر او لاربښونه یې راته کړیده. دوی ته سلامه دي،
غیبي سپاره دې مله وي، کوریې ودان.

ښاغلو لوستونکو!

مابه دغه د (بېنوسي) مجموعه د وخته لا چاپ کړې وای.
خو زه د ژوند په نورانګل اخته وم. د بلي خواچي مي
د چاپ د پاره خالړي څه غرانونه ټول کړي وه. په هغه
بنۍ د ګرانۍ داسي هنبه، باد نو تۀ چي د غرانو زیږه
سکه یې داسي ور سولولې وه چي غران د غازارزش
خوځه کوي د خوشکۍ ترورن یې لا وزن سپک سو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې د چاپ د پاره نه بسېدل، نوره لېږه، د ښه مانه دړلودل چې د هغه څخه يو څه را واخلم او د چاپ مصرف ته يې ورکړم. نو اريان، په اريان پاتې وم، په چاپ پورې يې اوګاره وم. يو چا ته چې مې اميد درلود هغه ته چې مې وړياده کړه هغه هم تله تېره کړه، ځان يې وځراوه، نه و ټوخېدئ. په داسې وخت کې نو ما وار و سړی خانخا واسرنګه کېږي. دا مې هم ځان ته عار باله چې ريشا دې ديوې مجموعې د چاپ د پيسو په خاطر ځان د او ومحمد وپوروړئ کړي. دا مې هم نسواى منلاى، نه مې وړ بلل چې لیکلې چاپ ته آماده مجموعه دې د غه سې نا چاپه پاتې سې. باره مې زړه راغوند کړئ. ما ويل " څه توکل يې پر هغه چې بارانونه اوروي".

راولاړ سوم، پر چاپ خانو وګرزېدم. ډېري چنې مې و وهلې. په ارزان بيه کاغذ پسې مې بازارونه مټ کړه. په چونګې، چونګي د صورت په سوهانګي مې د ونه پيسې برابري کړې چې دا د بېوسۍ مجموعه په چاپ کړم، او ستاسې حضور ته يې وړاندې کړم. ما خو دا کار د-نس په خوزو وکئ. اوس نو پر تاسې ده چې نوکئ وخت وروباسئ او د يَپسلا ويلو زحمت پر ځان تېر کړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا چلي ما د بېوسۍ په دغه مجموعه کې
سل (۱۰۰) شعرونه وکښل.
د دې کراستي يا گډلي شنل په تاسې اړه لري.
زه به تر هغو پورې غابښ وچيچم، چې تاسې يې توري و
سپيني شنل سوي وېنې خپل د قضاوت د ترازوو پلو
ته ور غورځوئ.
تاسې ته به ياد وي چې د دې شعري مجموعې شعرونه
د ډېره وخته ماته پراته وه. ما د پښتو کرزو د مجموعې په سر
کې لا دا خبره ستاسې تر غوږ تېره کړې وه. د هغه جملې
څخه مې بعضي اشعار د چاپ د پاره د لته رابېل
کړه. او بعضي نوريې لکه:- د
لوی استاد علامه عبدالحي (حبيبي) مرثيه چې د (پښتوټولنې)
په مجله کې دا کاډمي له خوا نشر سوې ده. د عبدالباري (اشنا)
وېرنه د کندهار په مجله کې چاپ سوې ده. بر علاوه (۵۰۰) پاڼې
يې گښتنتر، او نشر سوي هم دي. د محمد گل (نوري) د مړينې
په يوه تلين کې چې د سرحداتو او قبائيلو د وزارت له خوانيو-
ل سوی وو، ما هلته هم د ده په ياد يو شعر وواية چې البته
نشر سوی به وي. د جمال عبدالناصر مرثيه چې ما د ده
د مړينې په دوهمه ورځ وويل، بيا مې و مصرته د ده دفتر
ته وليږل. گاگارين چې لمړی ځل د فضاء په سفر ولاړ، او بيرته

(c) ketabton.com: The Digital Library

را کښته سو. د ده په افتخار مي هم په هغه شپه شعر جوړ
کړئ. او د ده د فترته مي پس له څه وخته واستوئ چي خبر
يي د (ازوستيا) روسي جريدې خپور کړئ. د لمړي پلا د پاره
چي (آرم ستراانگ) امريکايي پر سپوږمۍ قدم کښېښود، ما د
ده په شان کي هم يو شعر جوړ کړئ. په يوه پيته کي مي
ثبت کړئ، نو گوره چي هغه پيته به اوس چيري وي؟ د غسي
زمانو ر شعرونه په مختلفو جريد و په مختلفو وختو کي خپاره
سوي دي. لکه :- د اولسي جرگي په مجله کي، د سولي د
جبهې په جريده کي، د اوسني ليکوالو په دريم ټوک کي او نور
و اخبارو کي چي زما سره يي نه تاريخ سته نه مي شعرونه بياد دي.

خو اوس هم يو څه شعرونه د توَمني
په اندازه راته پاته دي. که نور سره براي سوه بيا به نو
د خيره سره خبري کوو. چي بيا د بلدي د گوروان کاندرا-
ونه سي. اوس يي د چاپ وعده نه کوم.

خوږو دوستانو!

که ستاسو دا خيال وي چي د دې مجموعې اشعار به دونه
شيريني ولري لکه شير پيره يا به داسي مفرح دل و دماغ
و تسکين د هندهٔ اعصاب وي چي په هر گونډي کي به يي ترنگ
خوشي پرته وي. نو دا گمان مو بېځايه بولم. ځکه په دې شرو
کي د ۱۶۰ کلو د بې وزلو د ځگر خزکي، د ښز غاله مغزو جزکي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زړه دزلزلو چغکی او د زړه درزونه، دردونه، غمونه ،انعکاس او نقاشي سوي دي. که څه هم ستاسي بـه خوا دروو هي. خو د ییلادویلو توصیه یې زه څکه درته کوم چي، تاسي بیا هم د اولسو په جګرخونیو کي ورسره ګډ او شریک سئ؛ چي دوی یواځي په غم کي پاته نسي او پر دي تـوره لمبله ټولـه داغ دیدګان او غمجن سره کښیني او پاتا سره وړکي. وروسته د غم کمبله ټولـه کړي.

دا پلامي د دې مجموعې نوم په دې خاطر ببوسي، وټاکی؛ چي ټوله ناخوالي، ساړه اسویلي، دردونه، نادودي زموږ ببوسي ده. هو. ذهني، جسمي، مالي، او نور رقم، رقم ببوسی؛ زموږ په پڅه دي. تر دې حده پوري ببوسه او بېر-ندوکي یوچي د پیشي د تښه څخه هم بېریږو. هانور خولا پرېږده. دا زموږ ببـوسي نه بولی؟ چي پر یوه ټیک یې راته اینبی ده. په سږ مو راته ګوري؛ توري یې راته پرتندي دي. د ناترسو ترچپلاخه لاندي یو. د سیاه سرو ژړاوي، بنراوي، الـه لاوي دي. هلکان ځان د ډاګه، ډاګه وهي، پرخوله خولـه لوږ و د پوره کیدو څوك نسته. په سترګو کي مو خاوري رډ، بډ پاشل کیږي. ټاټو بۍ مو ورك دئ. د خدای پر او بچه مو څوك نه پریږدي. په هرځای کي شېرخطیان یـو. په جیب کي شانزده، په ګندري کي سپېروني ندي پاتـه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لڅي وپتي شتمنۍ مو ځغلوي. د خپلو هستيو بې سر په چيچه ايستلي يو. تېغونه او ارزي لا د لاسه راباندي صافوي. د دغه واقعيتو په نظر کي نيولو سره مي د دي مجموعې نوم "بېوسي" وټاکۍ. چي د اکثرو جملو څخه هم دا نځکي او بېسو سيوږغ او مفهوم راوزي. موږ بېوسه نه وو خواوس زموږ وس غټو وسدارانو وړی دی.

خاوري عبدالهادی رشاً

(c) ketabton.com: The Digital Library

مننه

زما کشري زوی (عبدالناصر) چې د وستان یې (کبلی) بولي راته ټینګ سو چې ستا د غه د بېوسۍ مجموعه دا ګښت د چاپ د پاره زه لیکم. ماورته وویل چې "دا خو د زوی زړی دی. مګر ستا خط کله د وایې دی؟" خو ده ټینګار کاوه. ویلې "د طوا ټکی دی که یې بیله ما بل څوک ولیکي." ورسره بنه مي کړه. ما ویل "ودي ګورو."

هلک رهي سو. د خوش نویسۍ یو کتاب یې پیدا کی. ورته و جوغبد ی. اندر په یوه، یوه نیمه میاشت کې په خط کې د ونه باولی سو چې پر خط یې زما باز کښېنوست. مجموعه یې په بشپړه توګه چاپ ته آماده کړه.

دی ډیر ذکي، یوه او مستعد زلمی دی. استعداد یې د ستایلو وړ دی. مګر نوښه وکو چې پر هیواد مو د بلاسا ختلې ده. د د غسې ډیرو مغزنو، مبتکرو او سالمو فکرو خاوندان د بل په خاوره کې تره تلي، لی به لیه او تاک له تاکه ګرزي. پیاز په ګنډه په ډوډی پوري حیران دي. د استعداد د روزلو او تحصیل استادان یې یا نسته یا هغه پخپله بخوله اخته دي.

زه اول د ده څخه د دې مجموعې د لیکنې د زحمتکښۍ مننه کوم. بیا یې استعداد ستایم چې په لږ وخت کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دونه اَوْړَه سوچي مجموعه يې يک لوخته صافه وليکل. دا
دئ نن يې خط ته ستاسي سترګه هم ور اوړي.
خدای دي ده ته برکتونه ورکي. وزر دې وزېږي.
دانسانيت په هره برخه کي د برېوغتي برخي ورته غواړم.

- ريشاء -

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

شماره || عنوان	مخ
۱ . لوی ښبنتن	۱
۲ . رب ته دریږو	۲
۳ . اې خاونده !	۳
٤ . دغه حال دئ چې نه چاغیږو	٤
۵ . لېوه هم پرهیز کوي؟	۵
٦ . حالونه مې راوړي	٦
۷ . بېچاره پروفیسر	۷
۸ . غم ځپلي اولسونه	۸
۹ . لامونه دې پېژندلي ؟	۹
۱۰ . تشې د خولې خبرې	۱۱
۱۱ . د خپل زوره ناخبره	۱۳
۱۲ . جنګ پر غله دئ	۱٤
۱۳ . د لته ګذاره سخته سوه	۱۵
۱٤ . زوی مړې لاس نه اخلې	۱٦
۱۵ . للو ، للو	۱۷

لومړی

(c) ketabton.com: The Digital Library

شماره ـ عنوان	مخ
۱۶ . ملل متحد ته وایم	۱۹
۱۷ . که راتله نو پاخه راځي	۲۱
۱۸ . داځه سوران راغلئ دئ	۲۲
۱۹ . یاران يې بد راه کړه	۲۳
۲۰ . د تولوزړونه ډک دي	۲٤
۲۱ . تر مرګه خوب	۲۵
۲۲ . وې شرمولو	۲٦
۲۳ . یاري صداقت غواړي	۲۷
۲٤ . مخ يې راو لګاوه	۲۸
۲۵ . د غه دئ ایثارنو	۲۹
۲٦ . کفن کښ	۳۰
۲۷ . بې باوره وعدې	۳۱
۲۸ . سل د زرګریو د ګر	۳۲
۲۹ . پس ګردنی	۳۳
۳۰ . نوبتي مرګ	۳٤
۳۱ . نامیندي	۳۵
۳۲ . حق ده پېره	۳٦
۳۳ . لرګي يې پکار دي	۳۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

شماره ـ عنوان	مخ
۳۴. د زړه غمچینه	۳۸
۳۵. لوړ ختلم په زیرخانه ننوتلم	۳۹
۳۶. بې پرزو موټر	۴۰
۳۷. ژربه د نازه ولوېږي	۴۱
۳۸. کورېل	۴۲
۳۹. سر شکوني	۴۳
۴۰. مخ ته کرکنډي	۴۴
۴۱. تماشه يې کوه	۴۵
۴۲. د بل لاس	۴۶
۴۳. تول دی دی	۴۷
۴۴. شخصي حکومتونه	۴۸
۴۵. پښو ته لوېږي	۴۹
۴۶. د مغزو عملیات	۵۰
۴۷. تالي ختي	۵۱
۴۸. ورستي هګۍ	۵۲
۴۹. د بندګۍ ژوند	۵۳
۵۰. د سرونو لګو	۵۳
۵۱. نه تعلیم نه تربیه سته	۵۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

شماره-عنوان	مخ

۵۲ . د غمه حال دئ ______ ۵٤
۵۳ .زړه ته مولویزي؟ ______ ۵۵
۵٤ .ژړي تلي ______ ۵۵
۵۵ .ولي بل ته اړیو؟ ______ ۵٦
۵٦ .د غلو ملګري ______ ۵٦
۵۷ .څنګه وکم؟ ______ ۵۷
۵۸ .بې فایدې مجلسونه ______ ۵۸
۵۹ .نیکي غوښتني ______ ۵۹
٦۰ .په وینه بیده ______ ۵۹
٦۱ .و چاته ور زغ کړم؟ ______ ٦۰
٦۲ .پرکمه رهي یو؟ ______ ٦۱
٦۳ .پښتون پاته سو ______ ٦۲
٦٤ .لاس یو کړئ ______ ٦۳
٦۵ . ذ غالیان سوُ ______ ٦٤
٦٦ .فراري عاشق ______ ٦۵
٦۷ .مردار خواره ______ ٦٦
٦۸ .ترکلکین راته ګوري ______ ٦۷
٦۹ .ګلګل میري ______ ٦۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

شماره - عنوان	مخ
۷۰ .توپك خېل و پردی نه پېژني	۶۹
۷۱ . بوسه يو	۷۰
۷۲ .پر صراف كلپي نه چليږي	۷۱
۷۳ . راغله، ولاړه	۷۲
۷۴ .بدي خاطري	۷۳
۷۵ .منافق	۷۴
۷۶ . کوږ لاس کوږ مغزی	۷۵
۷۷ . بړگ كل	۷۶
۷۸ .بنه انگور چغال وهي	۷۷
۷۹ .پښې نه پر ورځي	۷۸
۸۰ . آینده نتیجه	۷۹
۸۱ . د بیت المال موږ كان	۸۰
۸۲ . نه شرم نه حیا	۸۱
۸۳ . ترکه و ارزانه	۸۲
۸۴ .سوک زړه	۸۳
۸۵ .اوږد زکندن	۸۴
۸۶ .پر یوه زخم بل زخم	۸۵
۸۷ . بنه کوئ بد مه کوئ	۸۶

پنځم

(c) ketabton.com: The Digital Library

شماره ــ عنوان	مخ
۸۸ . سگریټ کښنا نو! ________	۸۷
۸۹ . نصوار ریانو ته ________	۸۷
۹۰ . خپلي ښکلي ته ځم ________	۸۸
۹۱ . خبره خلاصه ده ________	۸۸
۹۲ . خوندي نسته ________	۸۹
۹۳ . په ټوک یا ځیره ګزاره ________	۹۰
۹٤ . د ډالرو مریدان ________	۹۱
۹۵ . بې سوره سازته اتڼ ________	۹۲
۹٦ . د غوښو اکسیر ________	۹۳
۹۷ . جوال شکاف ________	۹۳
۹۸ . خرامبو ________	۹٤
۹۹ . ترنس کښنته مزدوري ________	۹٤
۱۰۰ . کږې لارې ________	۹۵

شپږم

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوی څښتن

مُصوّر، خالق، مالک د کاینـاتـو
ته لایق د حـمد، ثنـا او د صـفاتـو
تا راکړي دي بې شمېره نعمتونـه
اې منعمَ! معطي د انعـامـاتـو
بینده په ذره آګاه د هر بنده یې
مهربان یې نګهبان د موجـوداتو
چې ستا حقه لار په صدق عملي کړي
هغو یووړه ستا رضا په عبـادتـو
ته معبود یې عبادت ستا لره بنایي
پرستش نه کړم د بت او فلـزاتـو
د شیطان د تیرایستلو پناه غواړم
چې ولاړ نه شم د خونکارو پر عـادتـو
د صالح نیکوکارانو عمل راکـه
ما خوندي کړه د روزګار د جنایاتـو
ته هادي یې هدایت هادي ته وکړه
دی خواستګر ستا د مقبولو هدایاتـو

رب ته دریږو

مسلمانان چې د خپل رب څخه جنت غواړي
هسې مولا له بندګانو عبادت غواړي
هادي قران چې بندګانو ته لیږلی رب دی
باید په دوړو کې پروت نه وي تلاوت غواړي
مسلماني تش په خوله نه کیږي عمل ورسره
هم اوامر هم نواهي مطابقت غواړي
که مؤمنان موږ یو له بله سره ورونه بولو
همدا اخوت په صداقت، مینه، الفت غواړي
که څوک یوازې لمونځ کوي زکات بیا نه ورکوي
نیمې آیات مني د نیم څخه فرقت غواړي
د همسایه سره اسلام د ورورې ژوند خوښوي
هم د هغو سره دوستي او مودت غواړي
قتل، قتال، جنګ، جدل، فسق، فجور دی منع
سوله، صفا خوښوي نه چې عداوت غواړي
څوک چې تقوا لري هغه وي و خالق ته نژدې
څښتن یې عادل دی د بنده هم عدالت غواړي
خدایه ته رموز عمل ته مه ګوره خدایي ته ګوره
ریښتیا په ټول جهان کې سوله امنیت غواړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې خاونده!

پاکه ربه ته خالق زه دي بنده یم
ستا له امره څنګه ليري افتاده يم

په ګناه کي يمه ډوب تر سره پوري
د رحمت اميد لرمه درمانده يم

شيطانانو یم د لاري اړه ولئ
اې ستّاره! عفوه غواړم شرمنده يم

په دنيا کي مي هم هيڅ خوا نسوه سمه
په محشر په خپل عمل سرافګنده يم

بندګان واړه وتاته ياغي سوي؟
او که زه په بېنا ستر ګونا ديده يم

نه ورور يي، نه اخوت، نه مؤدت سته
پر دې حال به لا تر کله پاينده يم

زما د ژوند چاري راسمي کړه خاونده
زه ريښا، کله د چارو ساز شنده یم

(c) ketabton.com: The Digital Library

د غه حال دئ چې نه چاغيږو

راته وايي چې څوک نما مسخ دروغ
د هغو خلکو لرمه پر زړه داغ

په خوله قال الله وقال رسول وايي
په خوړک کې مردار خوري لکه زاغ

په مجلس کې يې د ژبې لمبې وزي
وي د ننه زړه يې تور لکه ځراغ

چې د زړه او د خولې لاري يې يوه نه وه
منافق دئ غوړه ژبه د ابلاغ

چې يې ټول عالي صفات د پاک مؤمن وي
چېرې و باسم د دې سړي سراغ

ولې نسي رنګارنګ ګلان خرجوه
چې د ګلو پر باغچو ګرزي الاغ

که په رنځ د خونړزۍ سړی اخته سي
نه جوړېږي د خاکشير په نبا داغ

هر ګړی د نابوړه مرګ په ګروم کې
ريښا څنګه څوک پر دې حالت سي چاغ

(c) ketabton.com: The Digital Library

لیوه هم پرهیزکوي؟

یا پیدا دئ تباهی لره چنګیز — بدلوي جګي کوڅلي په خاکریز
نعمتونه کړي بدل په تور وخاورو — یا بې لانس کړي په یوه ګړي پالیز
یا نبي راغلي بلبلان وزي د باغه — وا به نه وړي له کارګه د بلبل ریز
یا رمباړه، یا شیشنئ، یا داپي دل دئ — حیوانان کله ویلی سي نیریز
درنده حیوان دئ هرچا پېژندلئ — نه پو تیزي د دوی پوست په قناویز
سرچینه که سوه مرداره تول مردار — که بهاندتر آخره وي کاریز
د مردار لانس په خوړ ډیر حریص دئ — چالیدلئ د کارګه، لیوه پرهیز؟
یو د بل حیات ته وېني د ځان ورکړي — بل جلا د غوندي د وینو وي خونریز
بنه و بد اعمال د هرچا جلا کیږي — که څوک ولري د عقل والبیز

پر زیشاء د نفس، هوا لښکر راغلي
اوس به څرنګه کوي ځني ګریز

حالونه مې راوړي

آ ښاد منوا! ماغمونه دي راوړي ما د ګروب هيوا د حالونه دي راوړي
ته ول ژوندي يې پرتې باندې څڅېدله او د مړو مې تصويرونه دي راوړي
يو مغيځه وطن وايه هديره وو د قبرو مې فريادونه دي راوړي
سوخته دله پرهار زړونه هلته پاته ما يې تش آه و دردونه دي راوړي
په نکريځو سره لاسونه هوري ښخ دي ما نامراده ارمانونه دي راوړي
ما د ساندو د ژړاندو سترګو اوښکي سيلابونه، سيلابونه دي راوړي
په اوربل يې د اوربل وېښتان پاشان سوه شاعر څو شعري تارونه دي راوړي
بهارونه غوټۍ نه وې غوړېدلي د خزان مې ژړ بلګونه دي راوړي
پر ديوال ماغزه پراته وه د بېديانو د کوځو مې ولونه، ولونه دي راوړي
د مرګ وزې په ژوندېو پاڼېدله په سند کې مې هډونه دي راوړي
روڼ اتيانو لا تر کله روژه نيسي دا دی ما روژه ماتونه دي راوړي

دا چې نن له دې محفله مستي ولاړه
خوريشاه د غم بستونه دي راوړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېچاره پروفيسر

تو سر د ود وږي په زړه کي اوړ بلېږي
د کوږي پشان د زړه خونه سوځېږي

په ظاهره روغ، درون لړمون پخته يم
نا خبره د سباچي څه راکېږي

زما په رنګ تاړاک بل چاندۍ ليد لئ
صورت نښږي، زړه لړزېږي، ستړګي لوېږي

د علاج داروي ندي پيدا سوي
پروفيسر مي په تشخيص لا نه پوهېږي

ډېر تېر وني دوست د رنځ پوښتنه نکړي
بېګانه خوي په مرګ لا خوشحالېږي

ريښا مرګ ته انتظار باسه مرګ لنډ دئ
خداۍ خبر چي د ژوند چاري دي سميږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

غم ځپلي اولسونه

پاته يم يارانو د غمجنوارمانو سره
نسته شيريني ژوندون تيريږي د ترخو سره

نه لرم خندا پر شونډو غم لرم، غصې لرم
زړه کي گلومه ځپل درد و نه د غمو سره

چارا ته د عقل اساسي لاره وته ښودة
شپه او ورځ تيريږي د پرسد و لېونو سره

خلگ اور اخستي دي په او ښکو کي غوټې وهي
هسي آموخته سوه د سرو و د تودو سره

ژر به آباد يده اولس له گرمه سړده وخيږي
لار به پرې کوي د وړاندي تګ د کاروانو سره

مه نامېده کيږه رېښتيا غم غصې دې ليري کړه
ځان دي کړه نژدې د غم ځپلو اولسو سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

لامونه دي پېژندلي؟

دغه څوک دي چې يې وژني هم يې سوځي؟
دغه څوک دي لوټوي چې يې د ورځې؟
دغه څوک دي چې د ورور د جيب يې باسي؟
په رقم، رقم نوم يې خټا باسي
دغه څوک دي چې شړي خلک د کوره؟
دغه څوک جلا کوي خپل ورور د وروره؟
دغه څوک دي چې قبرونه يې ډېرېږي؟
کور، کوڅه، مسجد ښارونه يې نړېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا د دې عصر زمریان که چغالان دي؟
چې خورک یې د خپل ورور د کور چرګان دي
دوی پرڅه دي تباهي ته جوغ بېدلي؟
دا یې رحمه دا بنیلي، بنوید لي
دوی څه وایي، څه کوي، څه یې مقصد دئ؟
چې هر ځای یې اور بل کړی د حسد دئ
آیا پېژنئ یې دا ناترسه څوک دئ؟
د سور سات او بس چې هرکاله چوک دئ
خلګو ویښ سئ بس ته، پرېږدئ خپل خوبونه
د ریښا سوالونه ورکړئ جوابونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

تشي د خولې خبري

د نړۍ بشرخواهانو، چيري ورک ياست؟
د مظلوم طرفدارانو، چيري ورک ياست؟
زموږ له حال څخه خبر ياست اوکه نه ياست؟
مهربانه پرخوارانو، چيري ورک ياست؟
دافغان پر سروڅه ناورين سيده دی؛
بشر دوسته انسانانو، چيري ورک ياست؟
سترګي پټي دي، که حق نسي ليدلی ؟
حق بينانو بينايانو، چيري ورک ياست؟
انساني عاطفه، رحم ولي ښست سوه؟
رحم دِ له هستمندانو، چيري ورک ياست؟
افغاني ملت په وينو لړند پروت دی؛
بې سرحده ډاکترانو، چيري ورک ياست؟
بشري حقوق د خولې تشي خبري
د عمل وفادارانو، چيري ورک ياست؟
توازن نسته پلې سپکي درنې سوې
په نړۍ کي منصفانو چيري ورک ياست؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ترغذا سود سلاح کاروان د مخــــه
د ترافیک پیره دارانو، چیري ورک یاست؟
د اوربل قومانده ډېر ژر عملي سي
د اوربند منصبدارانو، چیري ورک یاست؟
د افغان نجات ته کمــــه لاره وزي؟
مخ کښانو، رهبرانو، چیري ورک یاست ؟
بشري نړۍ قرض داره د افغــان ده
بندي غاړي دیندارانو، چیري ورک یاست؟
د امیدسترګي وتاسوته کږې دي
اي! د سمي لاروپانو، چیري ورک یاست؟
د کارګانو آوازونه پــورته کیږي
له دې باغه بلبلانو، چیري ورک یاست؟
په طعنه په اشاره به څه سي جوړه؟
خولې کړئ خلاصي شاعرانو چیري ورک یاست ؟
ریښتیا ورک دئ په تیاروپه دریلوکي
چیري یاست مشعلدارانو چیري ورک یاست ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خپل زوره ناخبره

په ښایست کې قافلې دې مخ ته اوړې
خو ولاړې یې د تور مخ غلام و درته
په مړانه دې د بیان دې چپه کړي
په قوت کې غر ولاړ یې هر خطرته
اې د خپل مړانې، زوره ناخــبره!
توره چا ده تېره کړې ستا وسرته؟
پخواني تختونه چاکړه دړې وړې؟
چې پر وچه مځکه پروت یې وسره لمرته
په برېښتاو په شمله دې څوک اخته دي؟
په پړوني کې وړل کېږي و بهرتـه
سپینه ورځ دې د غفلت په خوب کړه ګډه
توره شپه به تېر وي و سپین سحرته
د بابا او د نیکه نوم دې هېر نسي
بد نامي بیا پاته کـېـږي وپسرتـه
وروستی عمر د زیښا د بې آبۍ ســو
وچه درختنه رسیږي وثـمـرتــه

جنګ پرغَلَه دئ

که د وړنو ترمیانځ نه وي یکرنګي — زندګي د ښځونه ده زندګي

د ملت ترمیانځ که یو وار نفاق راغی — پر وړ غورځي هر څوړي او هر ښنګي

دغه حال پر افغانانو نن راغلی — د نفاق اساس یې ایښی فرنګي

د غیرت بګړی وغاړې ته لوېد لي — افغانان دي یو د بل سره جنګي

ډېرین زړه وال د ورو په مرګ کړي خفه — غواړم هغه زړه اهالک چې وي سنګي

چې د بل په اشاره خپل ورونه وژني — تر دې نسته بله لویه بې ننګي

نه آرام او نه امید د هوسایي سته — زوړ و ووړ ژوند تېروي بې تېنګي په خلوق

چې پر زړه یې د روپو د حُب تپاپې وي — د هغو ظاهري خوئ وي پلنګي

په میدان کې چې چرګان سره بېرسي — لمړی ضرب یې وي پر تاج د کلنګي

ریښا څوک دي پر سورناکله غوږ نیسي

چې وي پوره ته آواز ونه سورنګي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لته ګذاره سخته سوه

د سپین سرود نازوي بدراځي
د سپین زیرود ګیلوي بدراځي

مشران چي د خپل کور مسئوله نه وه
د کړو وړو څه د هغوي بدراځي

چي په کور کي نه تنظیم نه د سپین وو
له دې ګډ وډ تنظیمو ي بدراځي

چي نه قول نه وعده وي نه وړاشه وي
له دړواغو د وعدو ي بدراځي

دلائیل منطق چي نه وي په مجلس کي
وچ دلو وړ آوازو ي بدراځي

فیصلي چي په عمل کی تطبیق نسي
ړکاغذ د فیصلو ي بدراځي

هسي ډېر شیان موجود سته بدي ایسي
خصوصاً یا د جنګو ي بدراځي

ریشا ولا ړسه یو ې بلي سیاري ته
ستا له دې نصیحتو ي بدراځي

(c) ketabton.com: The Digital Library

زوی مړي لاس نه اخلي

سحرګر وڅه جادو را باندي کړئ
عقل فکر یې دئ زما له سره وړئ
د خپل ځان سره مي واك واختیار نسته
کشوي مي لکه مږغاړه کي پړئ
د ژوندون د پاره مځکه راته سره ده
د مرګي په کټ کي پروت یم لکه مړئ
د کم درد څخه نالش وکړمه خلګو
د وجود هره حصه مي ده کومړئ
چي یې غوښته هغه هوډه یې پوره کړه
پر څه لاس را څخه نه اخلي زوی مړئ
د دوو ورونو په لاسو کي سنلاخي دي
یو دابل حلالوي لکه اوږ ګړئ
د خپل کوره یې رشا بهرته ویوست
پاته نسو په کاله کي د کور غمړئ

للو، للو

الاهو للو، للو، خوب دي دړسي دلمو للو، للو آباهی، آباهی للو للو
د سترګو تور د زړګي سر للو، د توري شپې ژیړه لمره للو، پر د ښمنانو سې لاس بره للو

الاهو للو، للو

اوس دي خوبونه کوه، پاک خوږ کونه کوه، پرموږ نازونه کوه
ځان مړه وه په شیدو، خوب دي کوه تر سپیدو

الاهو للو، للو

سبا قومونه روزې، کار له غښتلي پالې، دوی ته د لوېږي ساتې
ښتن د لويو کارو، د نوي، نوي فکرو

الاهو للو، للو

ته به اقوام ويښوې، ته به عوام ويښوې، بشر تمام ويښوې
ته د غفلت د خوبو، د جهالت د خوبو

الاهو للو، للو

نړی کې سپین دي که تور، هر يو د ځان بوله ورور، نړی د ټولو لوی کور
سره يو ځای د قرنو، پر د ښتو غرو و رغو

الاهو للو، للو

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

وچه بیدیا اوبه وه ،خړي غونډۍ شنې کوه، زوزان د بیخه ربه
زړونه راباسه د غرو ، وتړه بند پر رودو
الا هو للو، للو
پوره که لوړي هیلي، د مرگ سلاح کړه ویلي، وایه د ژوبد لي
وړک کړه خطر د جنگو ، خلاص کړه بشر د لمبو
الا هو للو، للو
زما وصیت و منه، حق عدالت چلوه، خدمت د خلگو کوه
د غه قیمت د شیدو، ستا څخه غواړي ببو
الا هو للو، للو
د خلگو زړه وساته، زړه يي د زړه وساته، لوی او واړه وساته
عالي انسانه للو، پر خواري گرانه للو
الا هو للو، للو
آینده ه بناد اوسې، آرام، آباد اوسې، لوی سې د مراد اوسې
زما نازولي زړگو ! ،چي هېره نکړې آدکو
الا هو للو، للو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملل متحده وایم

داده د انصاف، د عدالت، د حریت نمری
دا ده د بشر، بشرخواهی، انسانیت نمری
دا ده دانسان د ترقي او عصریت نمری
دا ده پرمخ تللي د وروری او د ښه نیت نمری

دا جملې که هرچا په رشتیا سره ویلي وي
نن ریښې د ظلم او ستم باید ختلي وي

آیا استعمال د اسلحو تاسي ژوندون بولئ؟
جنگ وانسانانو ته پیشرفت او تمدن بولئ؟
او که پر عوامو بمباري عصري قانون بولئ؟
و وایاست رشتیا چې د غه عقل که جنون بولئ؟

زه د ورور وژنه خود خواهي وجهالت بولم
زه د انسانانو جنگول لوی خیانت بولم

جوړه پر بې د فاع خلگو ناوړین دی مصیبت دی
دوی وایي چي جنگ داخلي کار د مملکت دی
ځواند! هسي نه ده د بهر مداخلت دی
هرځای چي جگړه وي دیو، ان مسؤلیت دی

هر جنگ په داخل کي د خارج څه تمویلیږي
د خل د خارج وي دسد خلګ په پوهیږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

غونډې د یو.این د سرغنه وعاقلانو وي
داسې معلومیږي چې بازۍ د هلکانو وي
ځکه فیصلې بې نتیجې د انا یانو وي
یا د فیصلو تعمیل پلاس د استادانو وي

وړ ده د یو.این استازي ژر چې استعفا وکړي
یا دې د بې وزلو د نړۍ سره وفا وکړي

بعضې په پوهیږي چې جنګونه پرغله وي
ځکه فیصلو کې د زورګیر درنه پله وي
هر ضعیف النفس د زورورو پر پله وي
نه دې عدالت چې ناحقیو نه شله وي

خود به په نړۍ کې تږدې لیرې لمبې بلې وي
خود به جوړې سوې د زورګیر پرطرف ډلې وي

جوړې تباهۍ ته کارخانې د سلاح ګانو دي
ګټې د غټانو تاوانونه د کچنیانو دي
ناز و نعمتونه د قوي ټټنګدارانو دي
واره اختیارات فقط پلاس د څو کسانو دي

زه ریښا انسان ته انساني خویونه تل غواړم
یا د غه نړۍ د خپل مدار څخه و تل غواړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

که راتله نو پاخه راځي

نه راځي چي تللي دي ژر نه راځي
کله که راتلله بېرته پاخه راځي
ګوري چي لاځو سرونه پاتــه دي
تش میدان ته بنه په پوره زړه راځي
اوس د ګل هوسو ګلستان نه دی
دلته نوی اور په بلېده راځي
اوس یې د راتګ پاسپورټ په لاس نسته
دوی نه پر نخره نه د یوالـه راځي
یو ځل چي د غم کمبله ټوله سوه
بیا په وراړکونډي د واده راځي
هر وخت چي سړک یې او پاشي ولید
هغه ګړی پلي او سپاره راځي
یو کرت که لمر ترا اوړه ووتی
هلته به ریشا دلمر ورانګه راځي

(c) ketabton.com: The Digital Library

داځه سوران راغلئ دئ

کله بیا غوړېږي د دې باغ غوټې
ژړ خزان پر شنه بهار راغلئ دئ
څل باغ ته شوک کله تیریدلای سي
هلته د ړنده حیوان راغلئ دئ

ماتې لکړئ څمل بد نونه دي
نن ورځ د سوټي دوران راغلئ دئ
زه چې آینده ته نــــظـــر واچوم
زما نظر ته وران جهان راغلئ دئ

او بښکې د یتیم دوچید ونـــه دي
دوی ته طوفاني باران راغلئ دئ
خلګ خوري، دبري خوري، سکروټې خوري
دا رنګ خورنده انسان راغلئ دئ
دا سي خورنده پهلوان ژرځملي
دوی له ره د لري زیان راغلئ دئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

یاران يې بد راکړه

زما خوازه یاران دي چیري راځه تللي؟
دوی دي تللي که بل چا دي تير ایستلي؟
نا بللي بيگانه اوس راته ناست دي
ما په دوی کي څوک ونه لیدل نباغلي
نه خبره، نه يې ژبه، نه وړاشه سته
نه يې زموږ د پرگنو حقوق منلي
دلته يو د زړه خوا خوږي پيدا نسو
کند والي، يا تشي توري دي کوډلي
اوس به چيري زړه خوازه یاران پیدا کړم؟
چي پر لوتو تپو ناست وي د کلي
شکایت، درد وغمونه مشترک سوه
ریښتا ستا په شان دي تول پر زړه ویشتلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ټولو زړونه ډک دي

چاته تش کړمه خپل ډک، ارمانجن زړه
کم طبیب دی چاره ساز، د خوږمن زړه !
پاک صفا زړه مي د رحم پیدا نه کړی
چي یې ګورم هرځای وینمه، خیرن زړه
د دوستۍ زړه چا وماته تر دې نکړ
نه خوږیږي زما پرحال، د دښمن زړه
د نابناده زړګي حال چي چاته وایم
ترما ډیر د هغه خوار وي، غمجن زړه
که په سینه کي د میني خوږمن زړه وي
نه جوړیږي په تعویز، د مین زړه
د ډیر ګرومه څخه ډک زړونه ځوانان سوه
زنده دل به وو پخوا، سل کلن زړه
لکه نور زړونه چي ډک د ارمانو دي
د ریښا هم هسي ډک د ارمان نن زړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر مرګه خوب

زړه له ډېره ګرومه څه پاړسوب کوي
عقل سوګند وه نن لیونتوب کوي

مینه د یار زړه غواړي اخلاص غواړي
نه ښایي بې زړه چې مینتوب کوي

سړي چې د جهل امبار ونه وي
خوشې دی ادعا د سړیتوب کوي

چا ته چې عادت د خوب ګولۍ سولې
پروت به وي تر مرګه پورې به خوب کوي

ګېند غوندې چې سر دې د هوا څه سو
کله بې لغتې وړاندې توب کوي

ګېند پخپله پوره ته خیالات نه لري
واړه د لغتو پې لوړ توب کوي

ځواني ککړه تر خاورو لاندې سوې
زوړ ریشا قبر و ته مشرتوب کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

وي شرمولو

ډېرو شرمېدلو تر هر چا پورې . څومره خجالت یو تر دنیا پورې

هر ځای رېشخندي د بد لاسه یو . څه جواب به وایو تر بابا پورې

سترګې چې سي وچې بل څوک نه ویني . مړې سترګې ولاړې وي تر سبا پورې

څونه د رواغان موهوم وانه وړېدل . حق واره باطل سوه تر ښتیا پورې

ډېرې د وعدو خلاف ورځې وسوې . نه ورسېدلې تر وفا پورې

دا ځمنه بې هم د باور نه بولم . سل ځلې بې وکړې تر سبا پورې

څنګه بې تمیزه زمانه سوله . خاندي د رېشا خوار په ژړا پورې

(c) ketabton.com: The Digital Library

یاري صداقت غواړي

یاري نه کیږي په زور محبت غواړي
هر قدم د میني غور، د قت غواړي
چي رضا د یار حاصله نکړي ګرم دئ
څوک چي ګرم سو هغه ولي جنت غواړي
رسیدل د عشق پر لار تسلیدل دي
خوب وخیال دئ چي په مفته وصلت غواړي
په آخر کي هغه پاته شرمنده سي
چي د یار د خوبۍ پر ته عزت غواړي
د غرور د خره د شا به راشوه سي
غمازان چي مي د یاره فرقت غواړي
ریشا صاف اوسه په مینه محبت کي
یار په مینه کي تنها صداقت غواړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

مغ یې راولګاوه

زندګي راته زندان سو . دېوالونه زړولانه سوه
اولادونه اتکړی دي . آزادي غلامانه سوه
څه شي وکم؟ چېرې ولاړ سم؟. ډېره دي وخپل منفور یم
کشران مي په خوله نه دي . مشران مو نازدانه سوه
په ما مغ دئ لګېدلئ . څوک مي غوږ پر کړږونه ږدي
دوړوستي عمر خوارئ دي . ښادي ولاړه بېګانه سوه
څوک مي ولي په ډبرو؟ . خُوکلوي مي، غموي مي
چي پر سدېي ځان بللئ . هغه واړه دېوانه سوه
ولي مینه الفت ورک سو؟ . ولي هیڅ ترحم نسته؟
ولي عقل ولاړئ پښبوته؟ . چي پر جهل روانه سوه
اختیارات مو ځان ندي؟ . که دبل ډول ته تښېږو؟
که موسد د سره تللي . چي کاروته خصمانه سوه
بې چاره "ریشا" خُوریزي . وروستي عمر پر تیریږي
دوړو په لاس کښېوتی . زړه دګرومه پنقانه سوه

دغه دي ایثار نو

نور موغنم کړي غنمه ووېي لا نور
ځان مو تیت کړئ تیته ووېي لا نور
څو مرې سپک سوي یو دبل په تله
ایا تر دغه سپکو وبي لا نور؟
پخپله سرو کړکۍ دي وروڼه
په غم ګکړ، ګکړ ووېي لا نور
بل ته خندا ځان ته ژړا راولي
خپل ژړیدلي ژړه ووېي لا نور
خپل خوږ وچي بېګانه په خوښ سيي
بل خوږولي، خوږ ووېي لا نور
زموږ په غوښو اجنبيان ماړه سوه
هم مستو و، هم مړه ووېي لا نور
جوړي مونه کړې آبادي وځان ته
آبادي چيري نړه ووېي لا نور
ریښا په خپل غم مصیبت کي ډوب دئ
ندئ انصاف چي ږغو وبي لا نور

کفن کښ

چي پوخه سي د ژوند کار سره پتلیس
بیا پکښي باسي ترڅي یوا بلیس
کله کله په امید سره زړه ښه کړم
ترنظر مي پټوخ وایسي تفیس
چي څه نه لري د دوی به څه سي سوده؟
چي هر څه لري هغه بیا وي خسیس
هیڅ دروغي امید مکړه د هغونه
چي وراني یې وي لوستلي په تدریس
یم د ظلم په سکنجه کي ورغلی
د قوي لاسو په زور سره یم پریس
د امتاع د کم ځای وبولم یارانو
چي برلیک نه امریکا وي نه انګلیس
ریښا هسي کفن کښ کس ته حیران دي
چي یې وکیښ د شهید څخه کمیس

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې باوره وعدې

په وعدو په قسمو بې باور نسته
چاکه خپله وعده څو ځلې کړه ماته
د هغو قسم، وعده ځنا ایستل دي
د رښتیا د صداقت لار ځني پاته
لیرې، لیرې اوګوښه ځني تېر ېږه
له کاذب سړي مخ وګرزوه شاته
کاذبان هیڅ د وعدو پابنده نه دي
دروغ خبره غوږ ځوي سباته
له دروغو اسلام هر څوک منع کړی
خصوصاً دروغ غان نه ښایي ملاته
د دروغو مزل لنډوي دا متل دی
په میدان کې ژر راوړي ورېښتیاته
بې حیاته د حیا امید و نکړې
مرګ بهتر وبې حیاته له حیاته
وې ساته په صداقت پاکیزګې کې
خدایه! حقه لار ورونېسې ریشاته

(c) ketabton.com: The Digital Library

سل د زرګریو د ګګر

د ماتول وار یې خوړلی، پر کله د اتحاد دی
ما غزه تیت زړې، زړې سوه، کاړې وار ئې د استاد دی
پښت له پښته بیا تړ زویه، دی افغان اولس نیکخویه
پر میدان یې کلې لغړې، داد کم یزید ایداد دی
نه مؤمن غوندې زړه سوی تې کړي، نه انسان غوندې ئې خپلو کړي
زړه یې سخت لکه ډبره، داخاصیت یې د جلاد دی
که پابنده د قران دی، که یې خوی د مسلمان دی
که خیر په سود، زیان دی، هلته پاک د دوی جهاد دی
بڼ یې وکښې د خوش بینو، ریشه کش معاندینو
چې بنا پر بنیاد نه وي، تعمیر خوشې بې بنیاد دی
پې یې ایښی ئې د توزل کړي، پښه ستون چپه کیدل کړي
تر هغو چې نرې کیږي، وفولاد لره خراد دی
پر ډک خم چې د آساقې وي او تر څو چړونګې باقې وي
نشئې به ملاقې وي، خمارې ته پرنه داد دی
چې بګړی یې د اسلام وي، خو په نیت د دویادام وي
که هر څو ملا امام وي، هسې پټ لکه صیاد دی
د مغزو به څه ښادې وي، چې یې ژوند نامرادې وي
ښادې نه لرو ښامنو، د ریشا زړګی ناښاد دی

پس گردنه

بد نیتي دي، بوټربله بد بینه دي
تربګنه دي، خصومت دی، دښمنه دي
بې عدلي، بې انصافي د کمه راغله؟
د بې وسو پر حق چوړ دی، شپخونه دي
اولادونه د کم دو، دي ړانه خوره
د مرغانو په شان وړکي پلرګنه دي
نیک اعمال ولي بدلیږي په بدیو؟
که دقیق سو داخبري بیروني دي
پر د ښتوګر زیدل کلــه تمدن دي
په ښاروکي پاته لږ څوکوړنه دي
خلګو څه کوی؟ پرکمه خواړهي یاست؟
پر دې لارې خوراډیرې دیدنه دي
"ریشا" وګوره پرشاو خوانظرکړه
دړته پاته چي لاڅو پس ګردنه دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوبتي مرگ

پړمړه چي مغاړې دا سلحوسته
وبشرته نوبتونه د مرگوسته

که مرمۍ له ماخطاسي پرورومنبلي
په ضربه کي کله وخت د نښانوسته

استعمال داسلحو بايدجاري وي
په تعطيل کي يې تړل د فابريکوسته

انسانان چي يو د بله سره وژني
بل څه نسته تنهاګټه د پيسوسته

اوکه نه نوورونه ولې دښمنان سي
په هرجنګ کي پټ لاسونه د پردوسته

که سلاح سي د نړۍ له مخې محوه
وبشرته فراواني د نعمتوسته

دوی د دې دنيا لذات خان لره غواړي
وريښاته صرف نعمات دجنتوسته

(c) ketabton.com: The Digital Library

نا امېدي

څمه خپل کاله ته کوږ مغزی د اندېښنو سره
اوښکی سوې لاړ ونه د غمجنو کاروانو سره
لاره ده اغزنه سړک وران پل نړېدلی دی
چاودي پښې رهي يم د خولې خلاصو اولادو سره
څوری د لار ختم سو نوکان خوړه دلوږې څه
وچه وچوبې ده درخته نسته د ابو سره
ورک مې سو تما توبی نه گُذ غالی نه ديوال ښکاري
ورځې تېرومه د قبرو اوکنډ وال وسره
وايستل گرانی د تن کالي په خپل قوت له ما
وچې مړی غوړه صدری يوه د جېبو سره
هيهات چې دا ژړانده ستر گې بيا د اوښکو وچې
هيهات چې په کښکي به وي ناويانې د مړو سره
رېشا دانسانو د خوښيو مزه تللې ده
شين پالېزې لا بس سود اوښانو په گلو سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

حق ده پېره

ژبه خوله کې دومره کله سوځنده ده
لکه بل چې مې پر ژبه داور لمبه ده

غماز انو زه پر خوله یم پېژندلی
چې په ما پوري خوږه ګوله ترخه ده

زه انسان یم د لرګي نه یم جوړ سوی
ولې کښ زما پر سر د غماره ده؟

خو تبر له درختي لاسټی ور کړی
د ریښو ټخنه چې قطع یې تنه ده

د غړو مبې يې خلګ تو له لړزېدله
پر راغلې نن د بېري پرې لرزه ده

په غیرت یې د زمري نوم و ګټلی
د بابښي پنجه یې ښخه پر کله ده

نن یې ولې د همت بکړی شوه کړه؟
پر سر پروته یې خالي، وچه ډ به ده

څو عقلونه په سرو کې پیدا نسي
د هر چا څه ورکه لاره او کوڅه ده

لرګي يې پکار دي

هيڅ قوت ورپاته نه دی يو زره
بايد نسي پر خپل ځان باندي غره
د ميوې اميد له هغه ښاخه نسي
چي ياوچ وي، يا په بېخ کي وي اره
وچه ونه بېرته نه کوي برګونه
نه ګلونه، نه ښاخونه ګړسره
د چرسي زويه د ګټي اميد مه کړه
د هغو څه هم چي ناست وي پر پره
هغه باغ ته چي باغوان يې نه وي لو دی
چغالان ورځي پر دړ او پر نخره
د ليوه څخه غټ مزونه لا بېر يېږي
چي له څنګه ځني پوره کړي بره
زه ريشا د هغه چاڅه ډېر بېرېږم
اسلحه چي يې وشنګ ته وي خره

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زړه غمچینه

گرانه د شید په ډول سپینه ده
مخ لکه سپوږمۍ دې ماه جبینه ده
یو ځل چې د یار وخنګ ته کښینستل
هغه وخت له شرمه سره وسپینه ده
پټه خوله کې یو کتاب خبرې کړي
زړه کې یې ساتلې پټه مینه ده
کله چې په ناز سترګې راواړوي
پوه سمه چې ټن لز څه خوشبینه ده
شونډه چې یو ځل ترغاښولاندې کړي
هغه وخت یې مینه له یقینه ده
لوړ قد یې چنار غوندې رسا ښکاري
ملا یې هم باریکه هم وریښمینه ده
کله چې کوڅه په خپل لاس و اوبې
هغه د ریښاء د زړه قمچینه ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوړ ختلم په زېرخانه ننوتلم

ما فضاء ته د ختو لاري څارلي
په نصیب مي گورستان یا زېرخانه سوه

چي هوس د پروازو راته پیدا سو
وزر وچ سو زما په پښو کي زولانه سوه

نابوبره د صیاد په دام کي گیر سوم
بهانه راته د دام یوه دانه سوه

یا به مرگ اوس قبلوم، یا به یم غلی
اقرباء راڅخه ولاړه بېگانه سوه

عقل هوښ راڅخه تللی لېوني یو
دا په دي چي مشران مو دیوانه سوه

صد قه مي خزاني نسوې د خپلو
هستي واړه د پره دیو نذرانه سوه

آئینه غوندي رښتیا نسم ویلی
درواغان مي په دنیا کي افسانه سوه

د تعمیر په امېد ما وي لیځي نغښتي
د ریشاء د پلار کونډ غالی ویرانه سوه

بې پرزو موټر

چې د رست عمر یې تېر کړی په مزو وي
پر بل چا یې کله هسې ژوند پېرزو وي
پر پالنګ د عیاشۍ خوب نه کیږي
خوب یې نه وړي چې بستر یې داغزو وي

تېر واته دي که د کاړ هیله ترې وسي
چې لوی سوی په نعمت او په نازو وي
په غفلت کې ښکارې ښکاري ښکارولی
څکه غلی، ناست چولوته د خرو وي

ده بهتره چې چپ کښېني په مجلس کې
هر مجلس چې ډک په غټو آوازو وي
چې د ژړندي پل یې څرخي پر سر باندي
څه ښادي به ورته پاته د مغزو وي

پورته، پورته غوړځېده د بل لرګي ته
دا کاروند یا دیز یا د بیزو دي
هر موټر چې بې ډرېوره وي، ولاړ دئ
خصوصاً چې بیا بې تیلو، بې پرزو وي
ریشا صبر تحمل دړته په پکار دئ
که په ژوند کې درسره کمه آرزو وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژړبه د نازه ولوېږي

لاس راځخه واخله ای ظالم بې دین غمـــازه
تېر به دي دوران سي ژړبه ولوېږی د نازه

څونه څوکلېدل، څونه جفا هم تا و نکړله
وګوره تاریخ ته تر انجام له آغـا ز ه

ظلم که تعدا وه که هوس وو نو دي بس دئ
نه يې تر آخره بهره مند له امتيــــــازه

تا که ځان پټ کړی دئ د طلســـم په لباس سره
اوس نګار پوه سوئ دئ چي څومره يې چمبازه

څه توری واخله د جانان بې اعتنا ده يې
ما لره د خپل جانان د وصل درګاه بازه

خوار ريشا په عشق کي که هر څونه څوکلېدلی دئ
شکر دئ خاونده معشوقه پوه سوله رازه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوربل

چې ترسترګو مې د یار اوربل جل بل سو
اور د مینې مې د زړه په کور کې بل سو
تازه دمه وم د سوي زړه د سوخته
زړه مې وروسته پیاله سوې څه په کوربل سو
د فراق بتې بیابان راته انګار دئ
مخامخ د اور لمبې راته کوتل سو
د حباب ترڅتر لاندې مې اتراغ دئ
د سکروټو په باران کې مې مزل سو
هیڅ نسخې مې د مرض علاج ونکړ
د ګولۍ پر ځای ګولۍ راته اجل سو
ریښا ستا لا آینده ژوند ته امید دئ
چې پر زړه د غشو وارې مسلسل سو

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرشکوني

د خپل ځان رښتيني وسوځې په لمبوکي
په کندړي کي پاته نه سو سپېروني
د بابا هستي يې ورکړه بېګانه ته
اوس د بل پر دړ ولاړ دئ ژړغوني
هيواد ټول په لمبوکي سوځل کيږي
پاته نسو د اديې پر سر پړوني
هيواد وال دي ترڅپر ولاندي سوي
پر لړزانه چوکه جنګ او سرشکوني
پر ماشه باندي يې ګوتي سره ايښي
وکوټي ته کړول د توپک نوني
چي د جنګ لمبي يو لږ څه آرامېږي
د بل لاس په لاس کي ورکړي اوړلپوني
چي جنګي جامه وجنګ لره په تن کړي
بدمي ايسي ساده دله برګ پټلوني
ريښاء ناست په لنده بله ژړخانه کي
پر پښو درد دئ لګېدلی لګوني

(c) ketabton.com: The Digital Library

نړ ته کرکنډي

شړمښان یوارپسه کړي انډي
څني وڅغلوي هریوخپلي ونډي
انسانان هم څني دي لېوه صفته
څغلوي دوړور د مالـه څڼه پلنډي
د حلال مالوېي نه وکړله څکـه
ډ کي خیټي د حراموتنډي تنډي
چي دخولې او دزړه لاره یوه نه وي
منافق دئ په اسلام وهي ملنډي
رقیب لس گرایه بدتر تـر شړمښانو
عاشقان یې پسي واخستل سالنډي
ومزله ته رسیده هغوته گران وي
چي په مخ کي ورته پروتي وي کرکنډي
د ریشاء اوږده مزلونه دي په مخ کي
ربه ته کړي اوږدي لاړې ده ته لنډي

(c) ketabton.com: The Digital Library

تماشه یې کوه

نه ده نکتایي د عصریت نخښه
نه دي پوچ الفاظ د علمیت نخښه
تش کوټ و پطلون سرېتوت نه بولم
څو یکبنې و نه وینم د پت نخښه
چا که مظلومان تر لاشو و نیول
دا ده د غیرت د شهامت نخښه
یا که یې پوره کړي د بشر خواستې
دغه ده بیشکه د خدمت نخښه
زړونه له دې ژوند څخه تنګ سوي دي
نسته پر نړۍ د حریت نخښه
نه ده و بشر لره سلاح پکار
دا د قدرت منو د قدرت نخښه
ورځ په ورځ بشر و تباهي ته ځي
سیل کړه ریښا د جهالت نخښه .

د بل لاس

ډېر بشاش ځوانه سوله پژمرده
ښادي ولاړه خلګ ډېر دي غمزده
انساني خصلت د خلګو فراموش سو
ولې، جوړېږي کړۍ د ځانه درنده ؟
مړېده يې د انسان په غوښو نسي
چا پيدا کړه دا د غوښو خورنده؟
وړونه ولې يو تر بل ترله وتلي ؟
رسوايي ده، نکړي يو د بل پرده
اکثر خلګ چي مقصد ته نه رسېږي
اجنبي لاسونه سته پس پرده
ويړه خوله د خندا نسته شنډي بوټي
غمجن حال دئ نه خوښي سته نه خنده
رېشاء ناست د بې وسۍ څخه نالش کړي
د سيالانو په مجلس کي شرمنده

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټوله دې دی

بېګانه ته يې ښندي خپل ورور يې مړ کړی
په عالم کې شرمنده سوځان يې خړ کړی
هست ونيست يې واړه ورکړه وپردو ته
د اولس تر مخ يې ځان لڅ ولغړ کړی
له بهره يې اولاد ته څه را نه وړه
لا د لاسه يې اولاد ته ځان منګور کړی
د بابا عزت يې وپېلوه په جهل
ځان يې نورو ته په دې توګه ګادړ کړی
د خور کی بنارسی جتي پر سر کړه
ده وخور ته ور پر سر د غم ګډر کړی
د هيبته يې زمريان لا لړزېدله
نن يې ولې ځان بانبې لره کوکړ کړی؟
په پاکی کې يې قدم مخ ته وانه خيست
ترڅوا يې لا ميدان په غم ککړ کړی
ټوله ته يې غره مسه په کردار دي
ريښائبه سوچې اصلي ننر دي پرکړی

(c) ketabton.com: The Digital Library

شخصي حکومتونه

برني پرېږوني باندي تاوان کړه
نني ته د سبا وعدې بيان کړه
چي سبا سوتياري د تيښتي نيسه
آماده واستعفا لره خپل ځان کړه

د شخصي حکومتو دغه قانون دئ
بله پلا بيا په بل شکل ځان عيان کړه
ته ودی په مطلب بنه سره پوهيږئ
بېچاره خلګ په ځان پوري حيران کړه

په خلوت کي تا ته هر عمل جائيز دئ
پر بهر خبر د خدایٔ، حديث، قران کړه
که په پټو محفلوکي هرڅه لسخ سي
خود باندي سپين پټکی، کميس، تمبان کړه

دا د نن د بدکارانو دود، دستور دئ
چي د خلګو ترمخ سپين ځان مسلمان کړه
که رضا د خدایٔ مخلوق ځان لره غواړې
ريشاء ځان دي حقيقي عالي انسان کړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښوته لوېږي

که سیلۍ اوري که سوځم په لمبو کي
که خندا کړم د ژوند يو په قبرو کي
واړه دی دی په ماهسي چاړي کاندي
تیروم ژوند زه د عشق په مرحلو کي
د جانان د کلي خواته بې پروا ځم
پېره نکړم که تېرېږمه په سپوکي
د فقیر او سپو خو تل سره پرته وي
په یوه د وړه رالوېږي ژر په پښوکي
څو پېښ رومي خپل جانان ویلی نه دی
غماز اکله شمېرمه په سرو کي
زما د عشق مِس معلوم سوی دی وباړته
رقیبان ژر حسابیږي په پردوکي
په رشتینی عشق چي زما ګل رخ خبر سو
ریشا گرزه د گلا نو په باغچوکي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مغزو عملیات

ور کاوه یې د کومک په نامه ونج
اوس د هري روپۍ سود اخلي څلور پنج
د سرونړو کتوریان یې په غلا یووړه
زوړ منګي یې ورته پرېښود پر ګړونج
طلایي خښتي یې وړي په عوض کې
ورکوي وچه تکه لکه اسپنج
د بابا غوښې یې وخوړې کارګانو
د زامنو په کله کې نسته سنج
پر مغزو ماهرانه آپرېشن سوئ
چې ساده مسایل ډېر ايسي بغرنج
د لستوني مار دئ ډېر په عذاب کړئ
سوه د هريوه ښه لکه نارنج
یو کچکول، یوه لکړه ورته پاته
ځغلوي ژر اوسنۍ پخوانۍ ګنج
یوه ورځ به د حسابو کتاب راسي
چې یې وپېچي مغزي، پښې وآرنج
ریښاء هیڅ ناست دئ په چرت کې ندیو میزي
وړي له دغسي ناخوالو څخه رنج

(c) ketabton.com: The Digital Library

تالي څټي

چي پرچاپي د عتاب سترګي کړي غټي
هغه دم هغو په پښو کړلي څوټي
نه اسلام، نه شهامت دئ، نه غیرت دئ
چي دورور په غوښو وهي سمټي
دا ښکار ندئ چي پر لار، لار وي لګ کړي
ښکار هغه چي په هوا ولي خرګټي
کاسه ډکه د حلال رزق مــــزه کا
نه چي بل د رټه ولاړ وي تالي څټي
چي د ورور د سر په بیه لنګۍ غواړي
خدایه ! مه کړې راپر سر هسي خرټي
پر کاغذ باندي مي وکښې څوخبري
هسي پروتي وې په زړه کي لکه خټي
دا بیتونه د ریشا که چټیات بولي
نادانانو اعتراف وکړه په مټي

(c) ketabton.com: The Digital Library

وړستې هګۍ

لو ګیله د زوړوړو ځمځه کیږي
چې وې نکړ د کمزوړو لاس نیوی
د توړ زنو شمله ورو غیرت ندی
چې کوي د وړوړ پر حق باندې تیری
چې ملت یې ترخپل ځانه پورې هېروي
د هغو په برخه مه بوله بری
مجالس او فیصلې بې نتیجې وي
یکښې ګډ چې په خیرن زړه سوسړی
چې ترچرګې څوک وړستې هګۍ کې لاندې
امید مه کوه چې وباسي چیچې
مسلمان که ترنامه زیره اوږده کړه
پر شکمن یم که یې لنډ وونیم ګزی
د خالي اوبو به څوک کوچې وانه خلي
د غړکي چې هرڅونه وي شرپې
ریښا، هغه وخت خپل ځان بختور بولي
که یې وکړ د تېریو مخ نیوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بندګۍ ژوند

شوه کېږي به د قبر و زندان ته — که هر څو دي نن هوا د آزادۍ ده
دغه لارچي دي اخستې ده بندېږي — فکر وکړه دغه لار د بربادۍ ده
لکه غاړه ترابده لکه نه وي — کله، کله لکه غاړه د زندۍ ده
پردې تموله غوړولي مستان ګرځي — زمانه نن د سوتي اود رندۍ ده
که د عجز و خلوت تشو د ننه — خلوتګاه وړ فقیر ته د بنادۍ ده
که شاهان په دې خلوت څوک محصور کړي — ورته پېښه نا جوړې د سابندۍ ده
د ریښا ژوند نه شاهي نه فقیري سوه — ژندګي د بندګۍ د بې خوندۍ ده

د سرونولو

نه ورځم د یارکوڅې ته نه. ورځم — توري جولي هلته تګ و دوکوي
سپي غماز مي لاره بنده کړې ده — درکي د جانان ولاړ عو،عو کوي
کله یې حضورته رسېدلی سم — لارکي رقیبان راته پېشروکوي
یار مي د زړه کښت ته ورلوېدلی دی — هلته مي د عشق د وږو درو کوي
کله یې د حق آواز ترخوله خېژي — دوی لکه میناوي کمڅوکوي
دېر، دېر د رواغان مي اورېدلي دي — پوه یم بیا پرنور و وعدو خوکوي
نسي رسېدای ریښا تر یار پورې
څو چي جلادان د سرو لو کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه تعلیم نه تربیه سته

تعلیم نسته ماشومان بې تربیه سوه
مکتب وران سو معلمان ځني کنده سوه

تربیه د وړکوجنګ دئ یا بنګځل دي
مور و پلار یې د ډوډۍ په غم اخته سوه

په کوڅو کې کچنیان واړه لوچګان دي
په ډېرو سره ولي دیوانـه سوه

جهالت ورځ تر دابله ورځ ډېرېږي
خوی خصلت یې د حیوان اُدبوده سوه

پلار یې وزي د روپو وتولېدو تـه
اولادونه یې کوڅې ته وړ ایله سوه

انساني خوی یې بدل په حیوان توب سو
هم یې ناسته هم خبري د شوده سوه

د ریشا د خولې چې هر اوف، آه راوزي
پر کاغذ د فریادونو مجموعه سوه

دغه حال دئ

غوښې خوري د خلګو په جرئت سره
وینې یې چښي په ډېر لـذت سره

نس یې ورځ تر بله ورځ پاړسوب کوي
خېټه به یې وموښلي د چت سره

ورځ راځي چې لږ انفلاق وکي
څېرې به لږ شین سي په شدت سره

وې پلورل د پلار هډوکې وپلورل
راپې نیوئ جهل په عزت سـره

مه کوئ د خدائ وروی ته وګورئ
ګورئ ټوله حـال ته په دقت سره

دا د هوښیارانو کار زه نه بولـم
ګډه بې عقلي د حماقت سـره

چا چې د بېوزلو حقوق لاندي کـړه
ځئ به بندي غاړې د ذلت سـره

چاکه مظلومان لوړې ته پوره کـړه
دادئ ریشا ژوند د شرافت سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړه ته مولوېږي؟

تول خوند ونه تول، زموږ د زندګۍ سوه　　موږ ته پاته زندګي د بې ننګۍ سوه
زمانې نن ورځ دي موږ چیچیان ایستلي　　زما پخیال چي دا دنیا ورسته هګۍ سوه
ځلېدونکي ځلا ورکه سوه تیاره سوه　　له محفله څخه پورته ماړدنګۍ سوه
ترانې د عشق به هرچا ږغولې　　خولې ګبې سولې او ماته سارنګۍ سوه
هغه زړونه نن د جوشه دي لوېدلي　　چي له سره راشوه شخه لنګۍ سوه
افغانانو خپله توره بل ته ورکړه　　افغانئ توره روسۍ یا پرنګۍ سوه
څوک دي ولي په وینا وونه پوهېږي　　ریشاء ستا ژبه توړۍ سوه که ګونګۍ سوه

ژړي تلي

دا څه حال دی چي ژړېږي کونډي رنډي　　دیوې هغتې ناویاني سولي کونډي
د چاپېښې لکه چخلې دي ډنګري　　د چاپنډي، پنډکه، نوړې هم سوي پنډي
نااهلان په دغه حال پوري خندا کا　　عاقلانو ورته وچیچلې شونډي
خلګ نه ګوري وبدي آیندې ته　　وجواب ته بې نیولي خولي دي منډي
تول اولس پر دې لمبله نه ځانېږي　　پرپمنئ لمبله نه سي لوېږي غنډي
چي چرې بې د خپل کامه پوښتولې　　د هغو چهرې عالم ته سوې پرنډې
د غفلت تلتک بې کش کړې پرسر باندې　　ژړي تلي بې راووتې ترشنډي

ریشاء مه ورځه پردې ناحقه لاره
د ناحقي لارې و ځغله په منډې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولي بل ته اړيو؟

تیل مونسته د څراغ او د اوجاغ — بل ته اړ یو موږ په تیلو د څراغ
پلیسوزمو وخپل ځان ته پیدا نکړئ — لګولئ مو دئ بل ته چهل چراغ
هم په ستن هم په کفن بل ته احتیاج یو — په هستي کي یو نښتمن زړګی داغ،داغ
زراعت سته مالداري ځکي پرېوانه — مګر نوړ یي له تولید څخه سوه چاغ
په سترخوان کي که یوه ګوله پیدا سي — د هوا څخه غوټې وهي پرې زاغ
خولې دې د منډي د زړه حال ویلای نسو — موږ د بل تر نظر یو لکه ألاغ
ولي اړیو په هستي کي د بل لاس ته؟ — راسئ وباسو د دې اړتیا سراغ
که اصلي علت د دې حالاتو غواړې — ریشاء وابه وړې پنځوس قسمه دړواغ

د غلوملګري

نه جوړېږي څوا خلاص، صداقت نه وي — نه خپل کیږي تر څو مینه ، الفت نه وي
وهرچا ته خپل حقوق کله رسیږي — چي حاکم د عدالت حکومت نه وي
که د چورد پاره تړي وي پر انستي — په هغه ځای کي د خلګو دولت نه وي
حاکمان که سوه د غلو سره ملګري — مال لا څه کوې د سر امنیت نه وي
بدامني او ځان ځاني چي هرځای راغله — بېره، وهم وي مال ،سر سلامت نه وي
پر بې وسو، زوره وړ کوي ظلمونه — د بې وزلو سره زور و طاقت نه وي
ریشاء غواړي پر نړۍ چي عدالت وي
په بشر کي خیانت، جهالت نه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

څنګه وکم؟

د فراق په لمبو سوی خوږین ځګریم
د وصال په امید ناست صبح و دیګریم

ما د مینې لار په وینو او پاشې کړه
اوس د ډېرې خونریزۍ روند په نظریم

د زړه وینې مې د خولې څخه فوران کړې
کږ مژګانو یې وهلی په خنجریم

سر و مال مې د وصلت پر لاره ولاړه
د عشق لاره کې زه تېر تر مال و سریم

سپې رقیب دیار له دره فرارې کړم
د هغې ورځې تر اوسه دربدریم

چې په سپینه ورځ کالي راڅخه کاږي
نو به ولې هسې غلو ته خوش باوریم

له درباره چې آشنا نا آشنا باسي
زه رېښا به تر هغو دبل پردریم

بې فائیدې مجلسونه

یو سړی وي د توپو په ویشتو ستړی
بل په څغاسته پر د بښتو، بیابانو ستړی

چا شپه تېره کړه په چوړ پسې روان دی
د هغې خواد ګوني په ړلوړو ستړی

چې لري یې هم د خواست لاس بل ته نیسي
سوناداری زیار تو په نقلو ستړی

څوک جامونه یې پرې چېنې تشېزي
څوک کاګل لره د بام په کاسو ستړی

څوک په شام پارس مخ زېره خیشته کړي
بوټ پالیش والا په بوټ ومونږو ستړی

شپه او ورځ یو ځای وبل ځای ولې منډي
هر هیئت په بې فایدې مجلسو ستړی

دې ستړیا و وکې ظاهره منفعت سته
په باطن کې وي په ډکو کلمو ستړی

ورېشانه هوسایي نده وړ پاته
هره ورځ په جنازو فاتحو ستړی

(c) ketabton.com: The Digital Library

نیکي غوښتني

پناه راکړه د شیطان د وسوسو . حب مي وباسه له سره د پیسو
ما د حق او حقیقت پر لار رهي کړه . چي را وو ړم د نا اهلو د جلسو
انساني خوي و ته زما سره همراه کړه . نه لیوه غوندي چي ګډ یم په پسو
د هغو ملګري زما په نصیب مکړه . چي په دام وکولمي کا زي د نسو
چي تیر نه وړم د نا کسو په وینا وو . ما غالب کړه د شیطان پر دسیسو
دریشا د تسلیم لاس وتا ته پورته . خواست کوي د خان او لاد د اولسو

په وینه بیده

د دښمنو په لمبو سره تاوده سوه
یو د بله په میدان کي سره سره سوه

د غرور ژخنه بیا پر مستي راغله
حقیقت په سترګو نه ویني رانده سوه

چا دوی ته د نشي پیکاري ورکړه
چي مستي یي د مور لي په زغیده سوه

لګه مز د بل دعوت ته حلا لیږي
غامري پري مذبوحانه يي غورځیده سوه

په خوبي مواد لرلي یي ما غزه دي
په ویښتوب کي څملیدلي د بیده سوه

دریشا الزرانه زغ محفل زغن کړي
دا زغن او از يي سوره سر بنده سوه

وچاته وړزغ کړم؟

هدیروکي موږ وچاته کړو وړنا ړي
ساکښ نسته چي دخلگو ناره واوري

موږ دخپلو پښترفتو لاړي ځار لـــي
شاوخوا سوې راته بندي تو له لاري

چي رشتیا سي اوس په هیڅ چا باوړ نسته
د باوړ د لاري مه سوله بېـــ لاري

گرم وسرد حالات پر موږ باندي تیریږي
سینې سرې ستر گي چي وو ینم خونکاري

باوله مي رابلل د زغ علاج نــــه
اوس به خوړم پر ککری د گوسو واري

خوراه یږي د امید وعدې لي را کړي
نن پر خپلو وعدو کُړت سوله ناگاري
د ریشا حیات گړی په گړی مرگ دی
چي د زړه څخـه يې ځي دوینو داري

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر کمه رهي يو؟

ومزله ته زه پر لوري د خطر ځم
پدې تګ کي په پښو نه ځمه پر سر ځم
مزله وال په سپینه ورځ له مانه تېر سوه
زما په مخ کي توره شپه ده ماز یګر ځم
ناست چرتي یم د مزله لاره مي بنده
د مرګ لوري ته زخمي زړه سوئ ځګر ځم
د کاروان مهار په لاس کي د ساربان دئ
اختیار نسته چي چټک په خپل نظر ځم
لاره ورکه د مزله ده شپه تاریکه
په بیابان کي دوړي، هیسته لرو بر ځم
بي آبي ده احتمال د چوڼي شته دئ
ترلمرخرکه ناخبره بي باوره ځم
زما ریشاء څه د سفر لوري ورک سوئ
چي پر کمه خوا روان په کم سفر ځم

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتون پاته سو

تخت د سلیمان گنج د قارون پاته سو
د هر پاچا جلا مضمون پاته سو

کرار، کرار پسي تو لیږي تـولـه
ته به روان سي که پرون پاته سو

چا زرغوني درختي د بنځه وکښي
د بل آباد باغ شین، زرغون پاته سو

یو د بل مال ته پر څلورو ورځي
د بل یو لاس او یو یې وروڼ پاته سو

انسانیت د افغانانو ولاړئ
اوس یې خالي کوټ و پطلون پاته سو

انسانان ځي روان پر مخ دي ړهي
تاجک، ازره، ازبک، پښتون پاته سو

د ریښا نوم او یا نښان به څه وي
که پر پره دي ځکه مسکون پاته سو

لاس یوکئ

پښتانه، تاجک، شیعه، هزاره ګان ترکمن، ازبک، بلوڅ، نورستانیان
هر تکم چې پدې خاوره کې هستېږي بلل کېږي په یوه نوم د افغان
افغانان د دې هیواد میراث خواره دي ځکه ټوله د دې خاوري دي بچیان
اشغال ګر غواړي چې د وی سره جلا کړي چې بیا وروسته وي اشغال ورته آسان
لمړی غواړي چې پر قوم، مذهب یې بېل کړي پدې توګه یې کمزوری کاندي توان
بیا جلا، جلا پر هر یوه حمله کړي د بشر د غوښو وږي شرمښان
افغانان که ځان اولاد ته امن غواړي د دښمن په دسیسو دي یوه کړي ځان
دیووالي اسلحه خورا کاري ده په نفاق کې د بل ګټه ده خپل زیان
که بقاء غواړي ملي وحدت یې شرط دئ بې یووالي تدریجي مرګ ته روان
یا به حتماً یو ځای کیږي یا به ورک وي د نقشې د مخه ټول افغانستان

د ریښا خبري هر شنوا غږ اوري
د کڼو د پاره ندئ دا بیان

ذغاليان سوو

راته پېښې دې هره ورځ نوې سړ درد — د تور مخو سکرو گاز کړم گرم، سرد

لغوړنه سړ دردي او سرچرخي ده — زړه مي ريږ دي د نارنج په رنگ، رنگ زرد

هوايي سوم تکهاړې مي په سر کښې — ترغوزو مي تکان باسي مرد نامرد

د کوټې ياران مي واړه هوايان دي — وکومک ته پيدا نسو بل همدرد

آرام نلرم په سرکي مي برچې ځي — سرچرخيو کړم د ژوند څخه دلسرد

چې يې ووينم تورمخي بدمي ايسي — زغالي کړم د تورمخو سکرو گرد

زه د ژمي د ساړه جنگه دار بزم — چې اخيستي سره لوي وي فرد، فرد

د اسخت ژمي به خاوند پخير تېر کړي — د سکرو مخ به وي تور په عمل کرد

ړنگ زردي به و ريښائې سرخرويي وي
که يو ځل يې د سکرو موسم کې طرد

(c) ketabton.com: The Digital Library

فراري عاشق

چي ځان نکړي د يار مخ ته سپلني
هغه کله عاشقان دي رښتني

تر چولو چي د جانان ومخ ته ګوري
هغه خوشي ننداره چيان دي بهرني

که د مرګ سګلی د يار پر زنګانه وي
دا وصلت دی مګر هو، زکندني

که وصلت د يار يې پرې نشو د فراري سو
په قانون د عشق يې خپل ځان کړی خوږني

چي کوڅه د يار په اوښکو اوپاشي کړي
لري هسي تروې اوښکي شيريني

مرام کاته او تبسم يې نوی ژوند دی
سل کلن زاړه به کړي شل کلني

عاشقان د يار ودرته ملنګان وي
چي پر د ښت ګرزي هغه دي ليوني

زما د عشق صفحه د يار په توصيف ډکه
له ښايسته د رښتیا اشناغني

(c) ketabton.com: The Digital Library

مردار خواره

مالیده خوړي، هم ډبري، جواري خوري
کلنګي چرګه و چرګ واړه جاري خوري
چغالان بیا د چرګانو قاتلان دي
ترمنا یې ډېر چټک پر هواري خوري
دلاښو په تلاښو کې بابنده ښکار کړي
طبیعت یې دئ چې هره مرداري خوري
اشتها چې یې د حرص په ښوړکې راغله
مرداري لا په خوړا مزه داري خوري
د هرچا مطلب خوړک دئ په ژوندون کې
یو په زور بل یې په ډیره هوښیاري خوري
څوک کوار، کرار خوړک په حوصله کړي
څوک غوټې وهي خوړا یې تلواري خوري
ریښاء شکه د حرام خوړو ونکړې
حرام خوړ آخر پر سرواري کاري خوري

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر کلکین راته گوري

لا مړنه دئ چي پر سرېي کېږي واري
لا يې نه ويني چي ويني وهي داري
نامردان وي چي پر مړو توري راکاږي
پر راکښلي يې وي سرې ستر ګي خونکاري
ښنګه زړه دئ چي دوړ ور په مرګ ښاديګا
او راباسي پسله له مرګه يې انداري
دا نن څه زلزله ګډه په نړۍ ده
چي يې ښځي، نر وهي دغم کوکاري
دا د کم چپاول ګرو چپاول دئ
چي په سپينه ورځ نيولي يې دي لاري
پر ميدان باندي يې مخ نه ليدل کيږي
تماشا کړي په کلکين کي تر هنداري
ريښاً دا سي تېګاري په سترګو ويني
انسانان وژني لا ځان ګڼي خداى پاري

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګلګل میري

تجارت نن ورځ اکثره سود خوړې سوه
عقیدوکي پښه داسي کمزوري سوه
که په هرقسم خوش مري پیداکیږي
د ده نکري تولېده یې رنځوري سوه
بې پیسو څه، بله مینه، الفت نسته
د روپو حب دی چي ورکه مو، ورورې سوه
کیسه برندي د بل د جیب یې کاږي
که څوک څیرسي د غه هم کیسه بره سوه
د روپو ګوني په شاوړي و داوړي یې
حمالي ده چي یې نوم سوداګري سوه
سرمایې د خپل هیواده تخنه باسي
واولس ته پاته خود دربدري سوه
حساب ورک دی محاسب دی ناخبره
ګډوډي، بې حسابي ګلګل میري سوه
ریشاء خپل ځان دي په لږ سره قانع کړه
ډېرول یې و بل چاته مزدوري سوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

توپک خپل و پردي نه پېژني

زړه چې د توپک وسوځي بل وژني
نه لري تمیز پره دي و خپل وژني
زړه کې چې یې بل داوړ لمبه سوله
څو چې زړه یخ نکي سل و شل وژني
کله سته تو پیر پرې د انسان حیوان
خره وژني، غوایي، انسانان سل وژني
د ک توپک سنګدل انسان چې واخستی
خلګ پر کشمیر او پر کابل وژني
دوست و دښمن کله توپک پېژني
نه یې په پوښتنه نې توکل وژني
هر توپک و مرګ لره جوړ سوی دی
کله ډېر عاقل کله پاګل وژني
ورک دي وي توپک د کتار و سره
ځکه تش لېدل یې ریشا تل وژني

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېوسه يو

زه بې وسه، ته بې وسه، دی بې وسه
موږ بې وسه سووچي دوی سوه گل هوسه

نو به خود دوس دارانو ناخيرى وي
پر موږ شهيرى دروچې مال يو په لسه

پچمچې که څوک چیچي دا دېي عسل دئ
شات خو چانه دي اخستي له مگسه

سې
چې بې وسه د خپل وس په جال کښې با
خدايهٔ وباسي کلهې د دوی له نسه

په يوه آذان يوه مسجد کې لمونځ کړي
مگر بعضې يې ولاړ وي بې اودسه

يو څوا خوږئ زموږ د پاره پيد انسو
په دې لويه کوړنۍ کې يو بې کسه

ړيشاء بند دئ په قفس د بې وسۍ کې
فرياد ونه يې راوزي لــه قفســه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر صراف کلپي نه چلیږي

کوږ بار کله ترمنزله پوري رسیږي
تر هدفه پورې پر لاري چپه کیږي
که کوټه سکه دي ور کړه و صراف ته
کلپي کله پر صراف باندي چلیږي
د رښتیا د باغو درختي وي پر بار
د دروغو د رختي وچي سي رژیږي
که د بله یې الغیچ کړه ځان ته کوټه
چي مصرف یې نکړي بل لره پاتیږي
چي پر لوټو باندي پوړته پوخ دیوال سي
د بقاء امید تري مه کوه نړیږي
د خولي لاړ او د زړه لاړ چي یوه نه وي
اقرباء لا د هغو ځخه بېلیږي
ته ډیر بنه وایې ریشاء کوړدي و دان سه
خوتر تا ستا مخاطب بنه په پوهیږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

راغله، ولاړه

مړیې کړئ مورمړئ بیا به یاد نسي
غرونړیدئ بیا به ایستاد نسي
غم یې پر کورتوره لیکه وکښله
دومري غم زده، سوچي به بناد نسي
ډیرونامردانوډیرنامراده کړل
دانامراده زړونه به دمراد نسي
یو وارچي سقوط سواعتبار دچا
بیابه دوهم ځل د اعتماد نسي
یوځل چي په مرگ په لحد ننوزي
هغوته د ژوند دوا ایجاد نسي
اوس یې سالگري د مرگي یاد لري
ژوندیې باید پس له دې پیاد نسي
سرپټ کړه ریشا، په رنگت وژاړه
شوغمخور پیدا د دې هیواد نسي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بدي خاطرې

راته پاته ډېرې بدي خاطرې دي
په غوږو کې د وحشي حیوان نارې دي

په لېد وسره آواز د خولې نه وزي
ګنګوسه یم چې داخنګه قوارې دي

د خبرو مجال نه دئ راته پاته
یا د لاس او یا د سترګو اشارې دي

د غمجنو اوښکو سېل پرمخ بهیږي
د زړګي د وینو پوړته فوارې دي

د علاج دارو بې نه دئ پیدا سوئ
طبیبان نه رعلاج، نه د چارې دي

ستا په داد خدائ رسیږي ریشا خواره
نور دي مولوکو ښښو بې وارې دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

منافق

ځامخ چې درته ناست وي، ځان قربان به درته وایي
که دې سترګې سوې نهامي، بدګویي یې پس شا وي
هسې خلګ منافق وي، چې زړه، خوله یې یوه نه وه
ستا پر غم دروره ژاړي، پښلا کوي خنداوي
په دوستۍ یې باور نسته، وې دوستي یې په دروغو
ظاهر ځان بولي تېروني، دښمني یې بیا په غلا وي
په ظاهر جار و قربان او په لباس یې خطا مسه
باطني خوی و خصلت یې، د انسان نه وي بلا وي
هوښ کوه! د هسې خلګو په ګفتار سره تېر نه وزې
چې وینا، عمل یې دواړه، یو د بل سره جلا وي
همېشه د صادقانو سره دوست و همنشین سه
د کاذب او دروغجن څخه دوري دې درېښا" وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوږلاس کوږمغزی

د همت ښتنتان طمع د چا نکړي
شهامت به په خشم و سودا نکړي
نه کوږ لاس ؤ کوږ مغزی نیسي وچاته
او په لاس کی به د فقر عصا نکړي
بې همت وي چې د بله مفته غواړي
بې همته بیا هم وړکړه وړیا نکړي
خپله خوړي خپله ګټي لږ وي که ډیره
د بل مال لره به اوږ د لاس دغلا نکړي
دا کس نه دی چه غیرت کې تر پښو لاندي
او پر خپلو لاسو، پښو اتکا نکړي
هسي ډیر مفت خواره سته په جامعه کښې
په دړواغو دا خبره ریشا نکړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

برګ کټل

چې پر لاړ ځي برګ کټل یې خوړوي
په پړه دي اشاره خپل یې خوړوي
برګ کټلو یې پر سر او رونه بل کړه
مغز جوش وخوړ کوګل یې خوړوي

برګ کټل که وي څو ورځي ژغمل کېږي
په کلو کنداغ وهل یې خوړوي
بېګانه وو یې خپلوان دي بد راه کړي
چې رښتیا سي ګواکي بل یې خوړوي

حق دئ چیري چې خپل ځان ورله تسلیم کړي
د سوتي په زور منل یې خوړوي
ولي برګ، برګ ورته ګوري، خو انسان دئ
له دې لاري څه وتل یې خوړوي

د وجدان دادګاه که هر چیري پیدا سوه
ریښا هم ورځي چې تل یې خوړوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بنه انګور چغال وهي

څوک چي يې پر مېخ هم يې پرنال وهي
خر د دوی د آس سره چهار نال وهي
وي به، چي د باغ قواله ستا څه وي
امّا، هغه بنه انګور چغال وهي
څوک وای چي حق دي منم وي غواړه
څوک بيا مخامخ دي سرمال وهي
چا ډامبري لاړ په چڼو وړانه کړه
بل بيا کښت ته مځکه په دوپال وهي
ماغو بنسته تعمير دومنزله کړمه
سرای ميانځ کي جاهل بنا ديوال وهي
څه سو محتسب او شرعي دُرې
ولي په شلاخوي کوتوال وهي
غلۍ سه ريشا فرياد و چاته کړي
تا خوهم پره دی هم انديوال وهي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښېښي نه پر ورځي

ښېښي هغه کږدیو ته بیانه ورځي
زړه چي یې هابرګ کوټه کوټلۍ دئ

لیري په دوربین کي ور معلومه سوه
توري دي کږدئ کلی وتلۍ دئ

نه بلیږي اور په دې نغریو کي
دلته دوږخي اور لګېدلۍ دئ

پاته، تشه، توره سوله دامینه
میږي، او ښان نسته تللئ کلی دئ

دلته پر لاښو باندي کارګان ګرزي
شاو خوا تي یې اچولۍ دئ

بیا به هغه دې مېني ته رانسي
یو ځل چي کوټه ورغورځېدلۍ دئ

ځي د ښامار اېرخ ته اتراغ کوي
پلار د دې ښامار ریشا چیچلی دئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

آینده نتیجه

هر ډول مستي نن وړځ کولای سې
هر قسم ډ ړې په چا وهلای سې
تانن دبې وسو واک اخیستۍ دئ
تو له په یوه وندړ تړلای سې
تا د صیادې لوی تور اودلۍ دئ
ته لا هوائي مرغان نیولای سې
داسي اسلحې دي سازي کړي دي
لیري و نزدې هدف ویشتلای سې
لوی کراته بازۍ چالاکي لري
هر ځای څپل حریف ړا څمله ولای سې
حرص دي نه مړیږي چي هر څونه خوړ بې
هر څه په سرابنتوب سره خوړلای سې
ته که آینده ته نظر واچوې
څنګه نتیجه ځني ایستلای سې
وبنیه رېښیا، چي دا ته څوک بنیې؟
ما ته دا بنیلي ړابنوولای سې؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بیت المال موزیکان

کښېږدئ ژر تلکي موزیکانــوتــه
دا د بیت المال رشوت خورانو تــه
وې نیسئ تر څټ عدل تې وسپارئ
ورکړئ سزاګاني خــائینانو ته
ونغاړئ کمبلـه دفساد، رشوت
وغورځوئ فــرش وصادقانو تــه
چاکه د ملت په سر سودا کول
مه ورکوئ ســـر دې تاجرانو ته
چاکه حقیقت په توپک وویشتي
تېنګه چکه ورکړئ جا هـــلانو ته
هرڅوک چې خدمت په صداقت کوي
وسپارئ اختیار و خادمانــوته
نن ورځ ریښا هرملت پوه سوئ دئ
ځان به خوشي نه کړي ناپوهانوته

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه شرم نه حیا

مخ دې پرته کړه د هرچا میراث خوره
حرام خوره تاته وایمه مخ توره

د عالمه دې نه شرم، نه وا یه سته
چې د بل پټي دې لاندې کړ په زوره

جنتونه جوړوې د ځان د پاره
نه بېرېږې د دوزخ له سخته اوره؟

په ژوندني که دې غاړې خلاصې نکړې
نه خلاصېږې پسله مرګه زموږ د پوره

د سیسې دې زما د ځکې باغ کړې جوړې
تاکړه لاندې زړه دې وایستم د کوره

ولې دومرې بې غورې سوه په جهان کې؟
ولې نسوه د ظالم کاسه نسکوره؟

د ریشا د زړه د خروښه غلبلې دې
د فشار حمله بې واستوي تر ګوره

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library